

Заровняева Лидия Михайловна-учитель- логопед

МБДОУ ЦРР д/с №10 "Кырачаан ымыылар"

Бердигестях/Горный;

Комбинированнай бөлөх оҕолоругар аһаҕас групповой логопедическай дьарык конспекта.

Уобаластар алтыһыылара: билии-көрүү дьоһурун уонна бодоруһуу сайдыыта, тыл-өс, эт-сиин сайдыыта.

Группа: комбинированнай.

Дьарык тиэмэтэ: “Тимир көлө арааһа” (Транспорт).

Дьарык сыала: ситимнээх сананы сайыннарыы, оҕолорго транспорт керүүннэрин хатылааһын.

Үөрэтэр сорукара:

- тылы сүһүөххэ араарыыны хатылааһын.
- оҕолорго тимир көлө туһунан билиилэрин кэнэтии, хатылааһын.
- тыл саппааһыгар киирбит тыллары: транспорт арааһын, сана туохтуур тыллары ситимнээх санаҕа туттуу.

Сайынналар сорукара:

- оҕо болҕомтолоох буолуутун, санарар сананы хамнаныыны кытта биир сүрүннээһин, бэйэ бэйэни истэ үөрэнии.
- өйдүүр-саныыр дьоһуру сайыннары.

Иитэр сорукара:

- оҕолор бэйэ бэйэлэригэр үтүө санааны, биир сомоҕо буолууну иити.
- дьарыктан оҕолор дуохуйууну ылалларын ситиһии.

Хатыланар тыллар: поезд-машинист, массыына –суоппар, сөмөлүөт –лүөтчүк; айанныыр, көтөр, устар.

Туттуллар мал-тэрил: «Умный пол» программно-аппаратный комплекс, «Дом совы» сенсорно –динамическай заала, мнемотаблица карточкалара, мээчик, пазл-конструктор «Транспорт», сиркилэлэр, звукозапись «Транспорт», видеопрезентация «Ким тугу сатаан ыытар?», дыхательнай гимнастикага туттуллар дидактическай материал, «Транспорт чаастара» тематическай карточкалар, быа, фоновай муусука, машинист, суоппар, лүөтчүк, капитан идэлэр көстүүмнэрэ.

Дьарык хаамыта.

I этап: Кириин чааһа. Өйү - санааны, саҥа билиини ыларга бэлэмнээһин. (Приветствие)

- Үтүө күнүнэн, оҕолоор! Бүгүн биһигини сүрдээх интэриэһинэй дьарык күүтэр, элбэҕи билиэхпит, чуолкайдык саҥарыахпыт (Оҕолор төгүрүччү тураллар). Дьарыкпыт саҕаланыан иннинэ быраабылабытын хатыалыахха. (оҕолор мнемотаблица нөнүө быраабылалара бэйэлэрэ этэллэр).

Чуолкайдык саҥарабыт.

Бэрээдэхтээх буолабыт.

Болҕойон истэбит, атыттарга мэхэйдээбэппит,

Илиибитин уунан баран биирдэ эппиэтиибит!

Билигин бэйэ бэйэбитин эбэрдэлэһиэбин.

Мээччиктээх эбэрдэлээһин (оҕолор төгүрүччү тураллар, мээччиги бэйэ бэйэлэригэр ытыһаллар).

- Үтүө күнүнэн, мин атаһым Айыллаана!

- Үтүө күнүнэн, мин атаһым Сахаян!

- Үтүө күнүнэн, мин атаһым Кэрэчээнэ!

- Үтүө күнүнэн, мин атаһым Данил!

- **Оҕолор, эһигини үтүө санаалаах, мичээрдээх көрөр олус да учугэй! (оҕолор миэстэлэригэр олороллор).**

II этап. Тиэмэни кытта билиһиннэри (Знакомство с темой занятия).

- Эһиги иннигитигэр пазыллар сыталлар, хомуйдахпытына туох тахсар эбитий көрүөбүҥ эрэ.

(оҕолор пазлы хомуйаллар уонна биирдии тугу хомуйбуттарын этэллэр):

О.: - Мин сөмөлүөтү хомуйдум, сөмөлүөт халлаанынан көтөр.

О.: -Мин хараабылы хомуйдум, хараабыл ууннан устар.

О.: -Мин массыынананы хомуйдум, массыына суолунан айанныыр.

О.: - Мин поезды хомуйдум, поезд тимир суолунан айанныыр.

Л.: - Бу барыта туохтарый, оҕолор? Биир тылынан туох диэн этиэххэ сөбүй?

О.: - Тимир көлө.Транспорт.

Л.: - Оџолор, бары сөпсөһөбүт даа?

О.: - Сөпсөһөбүт.

Л.: -Саамай сөп. Бүгүн биһиги транспорт туһунан кэпсэтиэхпит.

Артикуляционной гимнастика.

Билигин тылчааммытын эрчийиэххэ.

1. **«Көлүөһэ»** уоспутун чорботобут, тииспитин көрдөрөбүт уонна 5 ахсаанна диэри тутабут.
2. **«Массыына түннүгүн сууйабыт»** мичээрдиибит, тииспитин көрдөрөбүт уонна тылбыт төбөтүнэн уна-ханас сууйабыт.
3. **«Сөмөлүөт көтүтэбит»** айахпытын арыяабыт, аан бастаан тылбыт төбөтүнэн үөһэ уоспутун таарыйабыт, онтон аллараа уоспутун.
4. **«Хараабылынан устабыт»** мичээрдиирбитин умнубаппыт, тылбытынан уоспут кытыыларын таарыйабыт.
5. **«Поезд собуоттуубут»** мичээрдиибит уонна үөһэ тииспит кэннигэр «т-т-т-т» диэн тонсуйабыт.
6. **Массыынабыт көлүөһэтэ тэһиннэгинэ хайдах тыас иһиллэрий?** Тыыммытын ылабыт уонна бүтүөр диэри «ш-ш-ш-ш» диибит.

III этап: Билиилэрин хатылааһын (Повторение ранее пройденного материала).

Л.: - Чэйин эрэ тыллары сүһүөххэ арааран хатылыабын (Оџолорго сүһүөбүнэн арахсыбыт тыллары хас биирдиилэригэр уурталыыр, оџолор тыллары ытыстарыгар таһынан сүһүөххэ арааран сааһылыахтаахтар).

Поезд – Хаста табынныбыт?

Массыына- хаста табынныбыт?

Самолет- хаый?

Хараабыл – хаста табынныбыт?

Л.: маладьыастар!

Дыхательная гимнастика.

Логопед дыхательной гимнастиканы оџолорго соруудахтыыр.

Л.: - Дыхательнай гимнастика оноруоѳун. (салгыны эѳирийэллэр уонна 5 ахсанна күүскэ салгыннарын таһааран быаба ыйаммыт транспорт уруһуйун көтүтэллэр – 5 төгүл).

IV этап: Билиини иллэн кэмнэ туһаныы (Использование полученных знаний в игре).

Логопед «Дом Совы» сенсорно- динамическай заалаба оонньуурга, эти-синии хамсатарга ынырар (Оѳолор бары тураллар, соруудаѳы истэллэр).

- Оѳолор, эһиги соруудаххын: быаны батыһан траспорт керүһүн, суоппарын уонна тугунан айанныырын булан ылан этиэхтээххит.

(Оѳолор соруудахтарын толороллор, бүтэһигэр «Дом совы» иннигэр туран эрэн хас биирдии оѳо тугу хомуйбутун кэпсиир).

О.: - Миэхэ сөмөлүөт баар. Сөмөлүөт салгынынан көтөр. Сөмөлүөтү лүөтчук ыытар.

О.: - Миэхэ поезд баар. Поезд тимир суолунан айанныыр. Поезды машинист ыытар.

О.: - Миэхэ хараабыл баар. Хараабыл уунан устар. Хараабылы капитан ыытар.

О.: - Миэхэ массыына баар. Массыына суолунан айанныыр. Массыынаны суоппар ыытар.

V этап: Физминутка.

(звукозапись тыаһыыр «Араас транспорт тыаһа»: массыына, сөмөлүөт, поезд, хараабыл).

Л.: Оѳолоор, араас тыаһы истэммит ханнык транспорт тыаһыырын уонна ким ол транспорты сатаан ыытарын быһаарыахпыт.

(звукозапись холбоһор, оѳолор транспорт тыаһын таайаллар, ким ыытарын быһаараллар).

Л.: Ким биһиэхэ лүөтчугуй? (лүөтчук танастаах оѳо турар, «сөмөлүөт көтөр» хамсаныыны үтүктэллэр).

(звукозапись холбоһор, оѳолор транспорт тыаһын таайаллар, ким ыытарын быһаараллар).

Л.: Ким биһиэхэ суоппарый? (суоппар танастаах оѳо турар, «массыына бытааннык уонна түргэнник айанныыр» хамсаныыны үтүктэллэр).

(звукозапись холбоһор, оѳолор транспорт тыаһын таайаллар, ким ыытарын быһаараллар).

Л.: Ким биһиэхэ капитаный? (капитан таһастаах оҕо турар, «улахан хараабыл ууннан устар» хамсаныыны үтүктэллэр).

(звукозапись холбонор, оҕолор транспорт тыаһын таайаллар, ким ыытарын быһаараллар).

Л. Ким биһиэхэ машинистый? (машинист таһастаах оҕо турар, “күүстээх поезд тимир суолунан тыстаахтык айанныыр” хамсаныыны үтүктэллэр).

VI этап: Умный пол – оонньуу «Сөптөөх дорҕооннору бул».

(Логопед уонна оҕолор “Умный пол” оонньуу иннигэр тураллар. Оҕолор болҕомтолоохтук соруудахтарын истэллэр).

Л.: Оҕолоор билигин бүтэһик сорудахпытын толоруохпут: дорҕооннору төһө билэрбитин көрдөрүөхпүт.

1 сорудах: С дорҕоонтон тахсар тылы бул. (Суоппар).

3 сорудах: М дорҕоонтон тахсар тылы бул. (Машинист).

3 сорудах: К дорҕоонтон тахсар тылы бул. (Капитан).

4 сорудах: Л дорҕоонтон тахсар тылы бул. (Лүөтчүк).

VII этап: Рефлексия. Түмүк.

Л.: - Бүгүҥҥү дьарыкка тугу сөбүлээтигит?

-Ханнык түгэни саамай интэриэһинэй дии санаатыгыт?

-Онтон ханнык тугэннэ ыарахаттары керустугут? (оҕолор санааларын этэллэр, кэпсэтэллэр).

Сюрприз- бэлэх туттарыы.

- Оҕолор бүгүн наһаа кыһаллан дьарыктанныбыт, үчүгэйдик үлэлээбиккитин иһин эйиэхэ раскраска бэлэхтиибит. (логопед оҕолорго «Тимир көлө» раскраска бэлэхтиир).